

- Pre razgovora će možda biti neophodno i
 1. razjasniti jezička pitanja (pojmovi na prvom jeziku),
 2. predložiti nekoliko delova rečenica ili jezičkih sredstava koja ovde mogu biti dobro upotrebljena (izrazi poput „po mom mišljenju...“, „ja pre mislim da...“) i
 3. još jednom podsetiti na najvažnija pravila za razgovor, npr. „pažljivo slušam“, „nikome se ne smemo podsmevati zbog njegovog/njenog mišljenja“, „nikoga ne prekidam“ itd. (upor. gore br. 9).
- Diskusiju o pitanjima je moguće prvo voditi u parovima, ili odmah u većim grupama (isti školski nivo, ili ceo razred).

25

Kreativno oblikovanje priče

Cilj

U ovoj vežbi izuzetno važnu ulogu imaju jezik i upotreba mimike i gestikulacije. Đaci ovde uče da koriste svoj prvi jezik u zahtevnijim izražajnim oblicima koji daleko nadilaze svakodnevnu upotrebu jezika. Kreativno oblikovanje priče na taj način zauzima mesto između jednostavnog govora i malih dramskih formi (upor. br. 26–28).

3–9. razr.

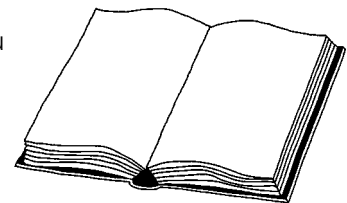
20–40 min.

Materijal:
Eventualno tekstovi od kojih U mogu neke samostalno odabrati (bajke, basne, pripovetke...).

Tok:

- Mogući uvod: N priča neku priču, recimo, bajku, legendu ili (ne predugu) pripovetku iz sopstvene kulture i književnosti. N se trudi da priča bude što razumljivija i živahno ispričana i vodi računa o savetima navedenim u br. 22.
- Zatim N obaveštava U da sada oni – samostalno ili u malim grupama – treba da uvežbaju da sami ispričaju neku priču na isti način. Ona im daje izbor tekstova (kraćih za slabije U, dužih za bolje).
- Ponavljaju se kriterijumi za živahno i razumljivo pričanje (upor. savete pod br. 22); o njima U moraju voditi računa.
- Posle toga U vežbaju pričanje priče (o postupku vidi gore pod br. 22).
- Pojedinačne priče se pričaju u plenumu.
- Na kraju se vodi diskusija orijentisana prema kriterijumima navedenim pod br. 22.

Varijante:

- Kao početni impuls N pokazuje jednu sliku ili predmet. Zatim ceo razred o tome izmišlja neku priču, tako što jedno dete počinje, drugo dete nastavlja priču itd. Priča se završava kada svi učenici ispričaju svoj deo. Priče treba da budu pričane što ekspresivnije, uz pomoć odgovarajućih tonaliteta glasa, gestikulacije i mimike. Ova varijanta je posebno dobra za male grupe.

- N deli kartice s rečima u vezi s nekom temom. On/ona otpočinje priču tako što izgovara rečenicu u kojoj se pojavljuje reč zapisana na njegovu/ njenu karticu. Neko od U nastavlja priču tako što smišlja rečenicu u kojoj se pojavljuje reč s njegove/njene kartice itd.
- Motivaciju je moguće pojačati snimanjem priča na, recimo, jedan CD ili kao MP3-fajlove i stavljanjem snimaka na raspolaganje drugima.

26

Kvazirealne priče, socijalne igre uloga

Cilj

Za razliku od jednostavnih scenskih igara opisanih pod br. 8, ovde je reč o preciznije strukturisanim predstavama sa detaljnim pravilima. Ova vežba poboljšava sposobnost argumentacije, svesnu i strukturisanu upotrebu jezika i neverbalnih sredstava (gestikulacije i mimike), kao i sposobnost U da budu ubedljivi. U zavisnosti od teme, ove scenske igre pospešuju razvoj govornih strategija, kao i širenje vokabulara u vezi sa konkretnom temom.

3–9. razr.

30–45 min.

Materijal:
Eventualno nekoliko rekvizita.

Tok:

- N govori o nekoj situaciji koja poseduje izvestan potencijal za konflikt, diskusiju, ili jednostavno napetost. Primeri:
 - a) dvoje U se u školi svađa, jer je jedan drugome slučajno slomio olovku;
 - b) u slobodno vreme dvoje dece „domaćina“ se podsmeva deci koja su se doselila;
 - c) na raspustu u zemlji porekla dvoje mladih, koji tamo žive, ismevaju trećeg koji tamo provodi raspust;
 - d) kod kuće tokom večere dete traži nešto što roditelji ni u kom slučaju ne bi dozvolili (npr. psa, ili dozvolu da ide u disko).
- Diskusija u grupama ili s celim razredom o pitanju kako bi U reagovali u datoj situaciji. Moguća pitanja i impulsi: Kako bi se ti osećao/osećala u toj situaciji? Kakve su ti misli išle glavom? Kako bi se konkretno ponašao/ponašala? Koja realna rešenja postoje za tu situaciju?
- Eventualno razgovor o jezičkim sredstvima, vidi dole pod „Napomene“.
- Kratka diskusija o kriterijumima o kojima se mora voditi računa prilikom izvođenja pojedinačnih situacija (npr. plauzibilnost kraja; kvalitet jezika; razumljivost itd). Kriterijumi treba da budu transparentni i poznati svim U. O radu sa obrascima kriterijuma, koji se ovde mogu koristiti, upor. pogl. 4c u Uvodu.
- Učenike podeliti u grupe (ili oni sami obrazuju grupe). Dati im 10–15 min. vremena da pripreme svoju predstavu. Sama predstava treba da traje najduže 5–8 minuta.
- Grupe igraju svoje predstave. Nakon svake prezentacije (ili, ako nema mnogo grupa, na kraju) U daju povratne informacije vodeći se kriterijumima.

